

ZDRAVÝ CHLAP BEZ NOHOU

V podstatě mu už nic nechybělo. Poté, co se Vladimír Stárek čtyři roky staral o nemocného tatínka, který boj s rakovinou nakonec prohrál, si chtěl odpočinout a uvolnit ruce. Odešel proto do předčasného důchodu. A protože celý život aktivně lyžoval, hrál fotbal, volejbal a tenis, nevydržel sedět s rukama v klíně. V létě si otevřel malou tenisovou školu v Harrachově a v zimě mu kamarádka, která měla cestovní kancelář, nabídla, aby učil její klienty v italském Livignu lyžovat. Konečně byl v pohodě.

TEXT: JINDŘICH ŠTĚPÁNEK, FOTO: ZDENĚK SLUKA

V prosinci 2012 se s kamarádem dohodli, že konec roku stráví společně na šumavské chalupě v Srní. Všechno proběhlo jak mělo, ale když kamarád z chalupy začátkem ledna odjížděl, zbývalo Vladimírovi ještě pár volných dní do odjezdu do Livigna. Rozhodl se, že si udělá trek a do penzionu vzdáleného 18 kilometrů dojde pěšky. „Tehdy se stala první chyba,“ vzpomíná. „Jednak o mně nevěděl kamarád, který odjel, a nic netušil ani majitel penzionu, kam jsem mířil. Sbalil jsem si ruksak s oblečením, přidal spacák, pití, nějaké jídlo a vyrazil. Jako dnes si vzpomínám, že bylo pět nad nulou.“

PODCENIL PŘÍRODU A PŘECENIL SEBE

„Sníh odpoledne začal měknout, šlo se čím dál hůř,“ vypráví a pokračuje, „uvědomil jsem si, že bych to nemusel stihnout, a tak jsem přidal. Najednou se mi ale začala motat hlava. Šel jsem zrovna po cestě, proto jsem zastavil, že si na chvilku odpočinu a napiju se. A jak jsem sundával batoh, tak mi ujely nohy a já sjel po stráni do nějaké rokle.“

Vladimír si při pádu vymknul kotník. Stáhnul ho tedy obinadlem a znovu nazul pohorku. Zpátky z rokle to ale nešlo, stráň byla příkrá a namrzlá. Mobil nefungoval, chyběl signál. Bylo tak půl páté. Rozhodl se tedy, že v roklí přespí. Rozbalil spacák, nasbíral pod něj pár větví a usnul.

Ráno se probudil s tím, že se nahoru přece nějak musí dostat. Později se dozvěděl, že už bylo mínus deset. Navíc začala padat omrzlice a z rokle se stala nedobytná ledová stěna. „Já se nahoru už prostě nevyškrábal. Řekl jsem si, že je tam ale cesta, po které někdo musí jít...“

Šel, ale až za deset dní. Celou tu dobu se Vladimír snažil především hýbat. Tatranka, čokoláda a pomeranč, co měl v batohu,

brzy došly, stejně jako voda v láhvi. Seškraboval tedy led, který pak v láhvi nechával v podpaždí roztát. Desátý den šel konečně po cestě myslivec se psem. Vladimír začal pískat na prsty a myslivec na něj volal, jestli nepotřebuje pomoc, že jde za ním. „Ne, nechoďte, nebo se nahoru nedostaneme ani jeden,“ křičel Vladimír. „Přivolejte pomoc!“

Přijeli hasiči, postavili provizorní lanovku a o patnáct kilo zhubnutého Vladimíra vytáhli nahoru. Tři a půl kilometru ho pak nesli ke skútru a zavezli k sanitce. „Vůbec jsem netušil, že mi něco je, nohy mě bolely, ale měl jsem pocit, že mi jen otekly,“ vrací se do minulosti Vladimír. „Věděl jsem, že mé tělo je dehydratováno, ale ani ve snu mě nenapadlo, že se děje něco jiného. V sanitce mi řekli, že když mám trvalé bydliště v Harrachově, tak mě odvezou do nemocnice v Jilemnici. Už jsem se trochu vzpamatoval, proto jsem trval na tom, ať mě odvezou do Prahy, kde mám příbuzné.“

Ve vinohradské nemocnici strávil první tři dny na JIPce, kde jej lékaři jaksí znovu nastrovali a pak převezli na oddělení popálenin. Vladimír se nestačil divit. Proč popáleniny? Zřízenec, který ho vezl, mu jen sdělil, že se na něj doktoři z popálenin potřebují podívat, protože se jim něco nezdá. „Před každým vyšetřením mi pak dali před nohy plentu, takže když mi je převazovali, nic jsem neviděl. Zakázali mi ale chodit. Bylo mi to divné, dokázal jsem se na nohy přece postavit a v noci tajně chodil na záchod,“ vzpomíná. Za dva dny převezli Vladimíra na další oddělení. Do cév mu zavedli sondy s krví, která mířila do nohou. To už si pomyslel, že se děje něco divného.

Pak přišel lékař a Vladimírovi oznámil, že krev se nevrací a nezbyvá nic jiného, než

chirurgii nabídnout amputaci. „Proč?“ vyhrkl Vladimír. Lékař mu sundal z nohou obvazy a Vladimír spatřil své až ke kotníkům černé nohy. Okamžitě omdlel. Když se probal, primárka mu oznámila, že v roklí byl bohužel příliš dlouho a nohy se musí amputovat pod kolena. „Nechte mě prosím chvíli samotného,“ reagoval Vladimír. Bylo to něco, co si ani ve snu nedokázal představit. Musel si to v hlavě přebrat.

JSTE ZDRÁV

Další krutá zpráva byla, že je Vladimír příliš zesláblý, a tak by nevydržel pod narkózou amputaci obou nohou najednou. Proto chtěli lékaři amputovat nejdříve jednu a po třech měsících pobytu v nemocnici druhou nohu. Pomyslel si, že tohle asi nezvládne, a nechal si přinést telefon. Vytočil číslo letitého kamaráda, rehabilitačního lékaře Jana Hnízдила.

„Jak tě znám, ty to zvládneš,“ dozvěděl se. „Každopádně musí jít obě nohy najednou.“ Vladimír tedy podepsal prohlášení, že trvá na amputaci obou nohou najednou. A začala příprava. Musel zesílit, proto ho pořádně krmili. „Šestkrát denně jídlo a v polovině února mi to fikli.“

Na první chvíli po probuzení už vzpomíná s nadhledem. „Hlava si to už přebrala, a tak jsem na posteli hned začal cvičit. Honza Hnízdil mi poradil, ať začnu okamžitě. A také mě varoval, že až dostanu první protézy, musím okamžitě zahodit francouzské hole. Prý ať se jich pak vůbec nedotýkám...“

Vladimír to bral jako první dobrý impuls. Druhým byli jeho dva vnuci, kterým se chtěl samozřejmě věnovat. Motivace to byla natolik silná, že po třech měsících měl ruce silné, pahýly na nohou zahojené a dostal první protézy. Převezli jej do rehabilitačního zařízení v Hostinném v Podkrkonoší, kde mu lékař okamžitě řekl: ▶

Vladimír Stárek (druhý zprava) spolu s dalšími hendigolfisty na společné fotografii z domácího mezinárodního šampionátu

„Pane Stárek, vy jste pro mě zdravý chlap bez nohou. A já se podle toho k vám budu chovat.“

Znamenalo to, že Vladimír plaval a posiloval, co to šlo. A byl neustále aktivní i jinak. Jezdil pacientům na svém vozíku pro nákupy a v noci pak tajně na parkoviště, kde se učil chodit. Upadl mnohokrát, vždy se ale po kolenou dostal zpět, vyšplhal na vozík a znovu stoupl na protězy. Po osmnácti dnech odešel z Hostinného po svých.

Do harrachovského bytu, který byl ve strmém kopci, se vrátit nemohl, to by nezvládl. A tak se na půl roku, kdy musel čekat na dokonalejší protězy, odstěhoval do ubytovny v Krásně u Sokolova. Našel si na internetu, že je v Česku nejlevnější bezbariérová. Stala se pro něj osudovou. Potkal zde pečovatelku, se kterou se za tři čtvrtě roku vzali. Což byl další a velmi zásadní impuls.

NA GOLFOVÉ TURNAJE JEZDÍM AUTEM

Vladimír celý život závodně lyžoval, a tak to po čase začal zkoušet s protězami. Jezdil ale pomalu a nejistě, zjistil, že to není ono. Zkoušel i monoski, ale se stejným výsledkem. Pak ale v Janských Lázních potkal Miroslava Lidinského. Ten jako voják přišel o nohu v Afghánistánu a v Krkonoších se připravoval na mistrovství světa a paralympiádu ve sjezdovém lyžování.

„Tak to zkus s golfem,“ poradil Vladimírovi. „Pro lidi s hednikem jsme založili golfovou asociaci, pravidelně trénujeme a hrajeme turnaje. Jsme skvělá parta!“

Miroslav Lidinský coby prezident CZDGA (Czech Disabled Golf Association) pak zajel do Mariánských Lázní, kde Vladimír bydlí, a požádal Oldřicha Nechanického, zda by se Vladimírovi věnoval. Klaplo to. „Půl roku jsem třikrát týdně s Oldou trénoval a pak mě Mirek v létě 2015 pozval na mezinárodní turnaj paragolfistů do Darovského dvora,“ vzpomíná Vladimír. „To už jsem měl aktivní protězy, které umožňují rotační pohyb. V Darové jsem viděl, že golf hrají i lidé na vozíku, s amputací ruky nebo nohy. A to rozhodlo, byl to další pozitivní impuls.“

Vladimír zatím hraje hybridem a železy, během zimní přípravy CZDGA začal v pražské Čechii zkoušet i trojku dřevo. Na turnaje jezdí svým autem s mechanickou převodovkou...

„Golf mi změnil život. Nejenže jsem vloni odehrál všechny turnaje CZDGA a čtyři u nás v Mariánských Lázních, ale dělám tu občas i startéra,“ hlásí hrdě. Trenér Oldřich Nechanický oceňuje hlavně jeho houževnatost: „Je do golfu zapálený a ochotný mu hodně obětovat. Bude se hráčsky posouvat dál, a proto mu náš klub vychází vstřícně. Kromě finančních výhod u nás dělá startéra při turnajích a počítám s ním jednou jako s maršálem. Každopádně je vzorem pro

dalším lidí s postižením. Golf se mohou naučit a hrát pak se zdravými golfisty.“

Vladimír se začal vloni věnovat i charitativním turnajům pro hendikepované děti a je rozhodnutý se letos do charity zapojit ještě víc: „Společnost mi umožnila hrát golf a já jí to chci vrátit. Chci ukázat, že fyzický hendikep tu není problém.“ Když se ho trenérka CZDGA v zimě ptala, jaký má v golfu vlastně cíl, nezaváhal a odpověděl: „V roce 2024 chci na paralympiádu do Paříže, to mi bude teprve čtyřiasedmdesát.“ ■

STRUČNÁ VIZITKA

VLADIMÍR STÁREK

Věk: 69

HCP: 47

Člen: Golf Country Club Hodkovičky
(trénuje v Royal Golf Club Mariánské Lázně)

Golf hraje od roku: 2014

Postižení: Podkolení amputace obou nohou

CZDGA

Česka golfová asociace hendikepovaných (CZDGA) je spolek, který vznikl v roce 2009. Jeho cílem je umožnit přístup ke golfu co největšímu počtu dětí, mládeže a dospělých s tělesným postižením. Je plnohodnotným členským subjektem ČGF a od roku 2010 členem Evropské golfové asociace hendikepovaných (EDGA), která usiluje o zařazení paragolfu do programu letních paralympijských.

Mezi členy CZDGA jsou hráči po amputaci končetin, po ochrnutí od narození či po úrazech, vozíčkáři, hráči se zrakovým nebo sluchovým postižením, mozkovou obrnou, roztroušenou sklerózou či s neurologickým onemocněním postihujícím pohybový aparát.